

Dabas aizsardzības
pārvalde

Izzini dabu
dabā

DABA IR KĀ ATVĒRTA GRĀMATA,
TIKAI MUMS IR JĀMĀCĀS TO LASĪT!

DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE

nodrošina vienotas dabas aizsardzības politikas īstenošanu Latvijā. Tās misija ir saglabāt bioloģisko daudzveidību un veicināt cilvēku un dabas savstarpēji tolerantu līdzāspastāvēšanu. Pārvaldei ir dažādas funkcijas, tostarp, izglītēt un informēt sabiedrību.

Lai to nodrošinātu, izveidoti 6 dabas izziņas centri, kas piedāvā izglītojošu pieredzi dabā, veicina dabas izpratni un iedvesmo cilvēkus ilgtspējīgai rīcībai:

- Gaujas Nacionālā parka dabas centrs,
- Ķemeru Nacionālā parka dabas centrs,
- Rāznas Nacionālā parka dabas centrs,
- Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta dabas centrs,
- Līgatnes dabas takas.

Dabas centru piedāvājums nodrošina mūžilgu izglītošanās iespēju jeb tā saucamo mūžīgilitāti, kas ir pieejama ikvienam interesentam jebkurā vecumposmā. Tā kā šie centri nav izglītības sistēmā reģistrētas un akreditētas mācību iestādes, tie nodrošina atbalsta funkciju formālajai izglītībai savas kompetences jomā, bet pamatā neformālās un informālās izglītības iespējas.

Kas ir dabas izglītība?

Tā ir iespēja mācīties par dabu dabā. Izprast cilvēka un dabas harmoniskās līdzāspastāvēšanas iespējas, izzināt dabas un ainavu unikalitāti, tās vērtības, darbojoties kopā ar ekspertiem, apgūt saudzīgas rīcības un saimniekošanas metodes.

Kā?

Aktivitātes notiek gan lauku apvidū, gan pilsētvidē, telpās un brīvā dabā, kuru laikā dabas izzināšana visām vecumu grupām notiek gan caur sajūtām, gan izmantojot dažādas pētniecības metodes:

- 🌿 dabas izziņas nodarbības dabas centros
- 🌿 izziņas pārgājieni dabā
- 🌿 interaktīvas izstādes un ekspozīcijas
- 🌿 lekcijas
- 🌿 dažādi tematiskie izziņas pasākumi – Sikspārņu nakts, Putnu dienas, Sēņu diena u.c.
- 🌿 daudzveidīgi informatīvie materiāli
- 🌿 darba lapas
- 🌿 izglītojošas spēles
- 🌿 sugu noteicēji

Kam?

🌿 Jebkuram interesentam - skolēniem, studentiem pieaugušajiem, ģimenēm.

🌿 Ieteicams no 10 līdz 25 dalībnieki.

Nodarbību vieta un norise

🌿 Dabas centra telpās un dabā.

🌿 Izbraukuma nodarbības iekštelpās un dabā.

Nodarbību ilgums

1-2 stundas

Nodarbību kalendārs un pieteikšanās

Aktuālais nodarbību un citu aktivitāšu kalendārs skatāms www.tiekamiesdaba.lv

Uz visām aktivitātēm nepieciešama iepriekšēja pieteikšanās.

Maksa

Dabas centri piedāvā gan maksas, gan bezmaksas aktivitātes.

Maksas cenrādi skatīt:

Vides pieejamība

Dabas centri pieejami apmeklētājiem ratiņkrēslos.

Dabas centros tiek piedāvātas gan vienotas nodarbību tēmas, gan arī katrā savs unikālais saturs par konkrēto īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un tās vērtībām.

Kopīgās nodarbību tēmas

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Latvijā

Aizsargājamo dabas teritoriju izveide un loma. To atšķirības – nacionālie parki, dabas rezervāti, dabas parki, ainavu apvidi, biosfēras rezervāts. Būs iespēja izprast, to iedalījumu kategorijās, kopīgo un atšķirīgo aizsardzībā un apsaimniekošanā.

Uzvedības ABC, ejot dabā.

Daba un ilgspējīgs tūrisms. Atbildīga un dabai draudzīga rīcība, dabas vērošanas ētika. Dabas tūrista pamatprincips - "Dabā ejot, ko atnesi, to aiznes!"

Koks - dižkoks. Alejas.

Koku sugu atpazīšana pēc lapām, ziediem, augļiem un mizas. Koku gadskārtas. Koka augstuma, apkārtmēra un vainaga projekcijas noteikšana. Dižkoku un aleju noteikšana, reģistrēšana. Dižkoku, aleju vērtība un nozīme dabā. Rīcības iespējas dižkoka un aleju apkaimē.

Latvijas ekosistēmas

Nodarbībās būs iespēja gūt zināšanas un izpratni par to, kas mīt ūdeņos, plavās, purvos, mežos un jūras piekrastē, kāpēc dabas daudzveidība ir svarīga. Būs iespēja veikt reālus pētījumus dažādās ekosistēmās, izmantojot pētījuma aprīkojumu, noteicējus, darba lapas. Informācija par ekosistēmu pakalpojumiem, to nozīmi ne vien dabas procesos, bet arī ikviena cilvēka ikdienā.

Nepērc viņu dzīvības! - kas jāzina par apdraudētu savvaļas sugu aizsardzību

Varēs gūt izpratni par starptautisko tirdzniecību ar apdraudēto sugu augiem un dzīvniekiem, aplūkot biežāk pārvadātos nelegāli iegūtos īpatņus: austrumu medicīnas preparātus, kosmētikas līdzekļus, krokodilādas un čūskādas izstrādājumus, korāļus u.c., lai izvairītos kļūt par netīšu kontrabandistu ārzemju ceļojuma laikā.

Invazīvās augu un dzīvnieku sugas Latvijas dabā

Ar dažādu spēles elementu palīdzību būs iespēja uzzināt, kas ir invazīvās sugas, kādēļ tās ir drauds vietējām sugām, no kurienes un kāpēc tās ieceļo Latvijā. Kopīgi tiks modelēti varianti, kā šo sugu ietekmi mazināt.

Gaujas Nacionālā parka dabas centrs

GNP dabas centrs

piepiedāvā
Iepazīties ar Gaujas senlejas ģeoloģiju un dabas
vērtībām, cilvēka un dabas mijiedarbību, devona laika
smilšakmens iežiem un alām, klimata pārmaiņu ietekmi uz
dabu un sabiedrību.

Dabas centrā pieejams aprīkojums, kas palīdz izprast dabas norises
un senlejas ģeoloģijas vēstures liecības, upes meandru veidošanos,
iežu paraugi, kas veidojušies devona laikā.

Dabas centra piedāvātās nodarbības

- Devona laika liecības – Gaujas Nacionālā parka dabas vērtības, smilšakmens ieži un alas.
- Gauja un tās pietekas, dabas daudzveidība un ūdens kvalitāte, ūdens dzīvnieku un ūdens augu pētīšana, Gaujas zivis.
- Gaujas senlejas un pļavu apsaimniekošana – pamats dabas daudzveidības saglabāšanai.
- Klimata pārmaiņas un dabas daudzveidība. Klimata pārmaiņu cēloņi, to ietekme uz dabu un sabiedrību. Pielāgošanās un ieteikumi klimata pārmaiņu mazināšanai.
- Dabas vērtības platlapju un gravu nogāžu mežos.

Pieteikšanās nodarbībām

Tiešsaistē vietnē www.tiekamiesdaba.lv

Anda Andrušaitē, centra vadītāja +371 26433668, gauja@daba.gov.lv,
anda.andrusaite@daba.gov.lv

Grupu apmeklējumam nepieciešama iepriekšēja pieteikšanās, vēlams
vismaz trīs dienas iepriekš.

Otrdienas, trešdienas, ceturtdienas 10.00-16.00

Baznīcas iela 3, Sigulda, LV 2150

Slīteres Nacionālā parka dabas centrā

apmeklētājiem ir iespēja iepazīties ar daudzveidīgo augu, kukaiņu, putnu un zīdītāju pasauli, jūras piekrastes ekosistēmu, pētīt noslēpumainos ūdensdzīvniekus, klātienē mācīties par kangaru un vīgu ainavu, izzināt Slīteres Nacionālā parka dabu un kultūrvēsturi gan iekšējās, gan dodoties mācībās dabā apmeklējot Slīteres Nacionālā parka dabas takas un piekrasti.

Izglītības centrā iespējams iepazīties Šlīteres bāku, dabas centrā atrodas pastāvīgā ekspozīcija "Dzīvais koks", ir pieejamas interaktīvas spēles, putnu balsu video un audio ieraksti, kas mācību procesu padara aizraujošu.

Dabas centra piedāvātās nodarbības

- Dzīvība ūdenī – ūdens dzīvnieku un augu noteikšana, iepazīstot to daudzveidību; ezeru veidošanās un cilvēka ietekme uz ezera ekosistēmu.
- Kangari un vīgas – Baltijas jūras veidošanās vēsture, ietekme uz augu un dzīvnieku dažādība vīgās un kangaros.
- Dzīvā daba Lībiešu krastā – jūras piekrastes veidošanās procesi, piekrastes bezmugurkaulnieki, vietējās un invazīvās sugas Baltijas jūras piekrastē, augi pludmalē un kāpās.
- Dārgumi Šlīteres dabas takā – Latvijas "tropu mežs" un kaļķainais zāļu purvs, meža un purva ekosistēmu atšķirības, kritalu nozīme dabā, dabas vērošanas ētika.
- Dzīvnieki Slīteres Nacionālajā parkā – zīdītāji Slīteres Nacionālajā parkā, to dzīvotnes un dabā atstātās pēdas. Lielo zālēdāju un plēsēju savstarpējās attiecības, barības ķēde.
- Dižkoks un tā kaimiņi Šlīteres kukaiņu takā – vecu, dobumainu koku, dižkoku loma dabas daudzveidības saglabāšanā, dižkoku noteikšana dabā un to iemītnieki. Slīteres Nacionālais parks – kukaiņu paradīze.

Pieteikšanās nodarbībām

Baiba Ralle, centra vadītāja +37128611079, baiba.ralle@daba.gov.lv

Šlīteres bāka,
Šlītere, Dundagas pag.,
Talsu nov., LV-3270
slitere@daba.gov.lv

Nodarbības iekšējās notiek no 01.05.-
15.10. Pārgājieni un izbraukuma
aktivitātes dabā visu gadu trešdienās,
ceturtdienās, piektdienās 10.00-16.00

www.tiekamiesdaba.lv

Ķemeru Nacionālā parka dabas centrs

apmeklētājus aicina izzināt Ķemeru Nacionālā parka dabas un kultūrvēstures vērtības, aplūkojot to lomu arī pasaules mērogā. Nodarbību laikā apmeklētāji izzina teritorijas galvenās ekosistēmas – purvus, mitros mežus, ūdeņus, jūras piekrasti un iepazīstas ar Ķemeru Nacionālā parka interaktīvo ekspozīciju “Ieraugi to, ko citi neredz”, kas veltīta parka dabas vērtībām.

Dabas centrs organizē arī tematiskus dabas izglītības pasākumus plašākai publikai – Sikspārņu nakts, Putnu dienas, Ceļotāju dienas, Zaļās pēcpusdienas, interaktīvas dabas izglītības aktivitātes izbraukumā, izmantojot mobilo klasi bibliotēkās, skolās, publiskos pasākumos u.c.

Mazākie apmeklētāji priecāsies par Meža mājas atpūtas un rotaļu laukumu, piknikam noderēs lapene, kā arī ekspozīcija “Ieraugi to, ko citi neredz” būs interesanta arī pieaugušajiem.

Dabas centra piedāvātās nodarbības

- Purva nodarbība – purva veidošanās un to tipi, purviem raksturīgā flora un fauna Lielajā Ķemeru tīrelī.
- Ūdens nodarbība – ūdens bezmugurkaulnieku notveršana un atpazīšana ar izsniegtā inventāra palīdzību, secinājumu izdarīšana par ūdens kvalitāti.
- Meža nodarbība – koku un krūmu atpazīšana, pārgājiens pa dumbrāju, mirušās koksnes nozīme dabas procesos.

Pieteikšanās nodarbībām

Tiešsaistē vietnē www.tiekamiesdaba.lv

Agnese Balandiņa, centra vadītāja +371 26 424 972, keneri@daba.gov.lv, agnese.balandina@daba.gov.lv

Agnese Čamane, dabas centra nodarbībām
+371 28 487 565, agnese.camane@daba.gov.lv

Darba dienās no 10.00-16.00

Meža māja, Ķemeru, Jūrmala, Latvija, LV-2012

www.tiekamiesdaba.lv

Rāznas Nacionālā parka dabas centrs

piedāvā iepazīties ar nozīmīgākajām dabas vērtībām Rāznas Nacionālajā parkā un to saglabāšanas un aizsardzības jautājumiem. Nodarbībās apmeklētāji iepazīs ezeru un mežu pasauli, atklās, kas mīt ūdeņos un ko ūdensaugi vai ūdensdzīvnieki spēj pateikt par ūdens kvalitāti, izzinās ledāja veidotās formas un mācīsies par skujkoku mežu īpatnībām uz osveida reljefa formām.

Dabas centra piedāvātās nodarbības

- Rāznas Nacionālais parks – īpaši aizsargājama dabas teritorija, tajā sastopamie aizsargājамie biotopi un sugas.
- Rāznas ezers un tā dabas vērtības. Piekrastes augi un ūdensaugi, zivis, abinieki un ūdensputni.
- Dzerņveidīgie putni, mežā, to nozīme dabā. Nodarbība notiek Lielā Liepukalna dabas takā vai Mākoņkalna takā.
- Alnīša pastaiga Akmeņu takā, nodarbība Akmeņu takā Mākoņkalna pagasta Jaunstašujos.
- Dabas vērtības mežos uz osveida reljefa formām – mežu loma bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā. Meži uz osveida reljefa formām un tajās sastopamās sugas un mežu biotopu apsaimniekošana.
- Interaktīvā ekspozīcija „Iepazīsti un sajūti Rāznas Nacionālo parku!” par Rāznas Nacionālā parka dabas vērtībām, dabas lieguma zonām, ezeru un mežu bagātībām.

Pieteikšanās nodarbībām

Tiešsaistē vietnē www.tiekamiesdaba.lv

Regīna Indriķe, centra vadītāja +371 29139677, razna@daba.gov.lv
regina.indrike@daba.gov.lv

Diāna Selecka, +371 25708126, diana.selecka@daba.gov.lv

Darba dienās 10.00-16.00
 Sajūtu taka pieejama no 01.05.-01.09.

Skolas iela 3, Lipuški, Mākoņkalna pag., Rēzeknes nov., LV-4626

Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta dabas centrs

, piedāvā nodarbības, lai iepazītu Baltijas jūras, pludmales, kāpu meža un upes ekosistēmas augu un dzīvnieku daudzveidību un to savstarpējo saistību.

Dabas centrā apskatāmas divas izstādes – pirmā iepazīstina ar lasi, otra izstāde veltīta ekosistēmām, motivējot un iedvesmojot jebkura vecuma cilvēku dabas izziņai, lai gūtu daudzveidīgu pieredzi un sekmētu padziļinātu izpratni par dabas daudzveidību un cilvēka mijiedarbību un ietekmi uz to.

Dabas centra piedāvātās nodarbības

- Kas mīt jūras piekrastē un kāpu mežā. Augu izpēte pludmalē un kāpu mežā. Dzīvnieki, to atstātās pēdas.
- Vēja spēks un tā spēja mainīt ainavu Erozijas un akumulācijas procesi jūras piekrastē, kas šos procesus ietekmē, kā tos mazināt.
- Vai ūdens sāļumam ir "teikšana" par jūras augu un dzīvnieku daudzveidību? Osmozes un difūzijas procesi ūdens iemītniekiem, sāļu koncentrācijas ietekme uz jūras iemītniekiem.
- Botāniķu un ornitologu paradīze – Randu pļavas, augu un putnu atpazīšana. Pļavu apsaimniekošana – pamats dabas daudzveidības saglabāšanai.
- Salaca – Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta mugurkauls. Ūdens kvalitātes noteikšana, izpētot ūdens dzīvniekus un augus. Upes un to krastu apsaimniekošana.

Pieteikšanās nodarbībām

Tiešsaistē vietnē www.tiekamiesdaba.lv

Inta Soma, centra vadītāja +371 26329412, ziemelvidzeme@daba.gov.lv, inta.soma@daba.gov.lv

Darba dienās 10.00-16.00

Rīgas iela 16, Salacgrīva, Limbažu nov., Latvija, LV-4033

Līgatnes dabas takas

ir labiekārtotu taku kopums piecu kilometru garumā ar atšķirīgām grūtības pakāpēm meža ainavā Gaujas Nacionālajā parkā.

Te ir iespējams apskatīt dažādas Latvijas savvaļas dzīvnieku sugas, vērot neskartas dabas ainavas, klausīties meža un pļavu balsīs, izstaigāt Gaujas senlejas gravas un paugurus, kā arī baudīt mieru un aktīvu atpūtu.

Taku apmeklējumam nepieciešamas 2-3 stundas. Līgatnes dabas takas dibinātas 1975. gadā – ar mērķi iepazīstināt parka apmeklētājus ar Latvijas dabas vērtībām un vietējām savvaļas augu un dzīvnieku sugām.

Līgatnes dabas takas aicina

- Iepazīt Latvijas savvaļas dzīvniekus sev ērtā laikā kopā ar ģimeni vai draugiem.
- Piedalīties atvērtajās ekskursijās gida pavadībā organizētos laikos. Iesaistīties izzinošos tematiskos pasākumos par dzīvnieku nozīmi dabā.
- Aktīvi atpūsties ar ģimeni vai draugiem.
- Izmantot tehnoloģiju iespējas un spēlēt izzinošas spēles par dzīvniekiem.

Plašāka informācija: www.ligatnesdabastakas.lv

Pirmsskolas pedagogiem

12 stundu kursi pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogiem "Dabas un pirmsskolas izglītības mācību programmas mijiedarbība". Programma pieejama tiešsaistē un klātienē.

Kursi nodrošina pirmsskolas pedagogu profesionālās kompetences pilnveidi bērnu intereses radīšanai par dabaszinībām, organizējot pētniecībā balstītu pedagoģisko procesu.

Kursu dalībnieki, strādājot individuāli, pāros un grupās:

- pārrunās par bērnu kognitīvo procesu sistēmu, un pamatojoties uz kompetenču pieeju mācību procesā, paplašinās zināšanas par pētniecības prasmju attīstīšanu bērniem,
- pilnveidos prasmes plānot un organizēt jēgpilnu bērnu laika pavadīšanu dabā, apgūstot caurviju prasmes un vērtībās balstītus ieradumus,
- iepazīs apkārtējās vides izmantošanas iespējas pirmsskolas pedagoģiskajā darbībā, realizējot dabaszinību standartā iekļautās četras lielās idejas,
- apzinās citu pedagogu pieredzi dabaszinību apguvē, saskatot iespējas savas profesionālās kompetences pilnveidošanā.

Pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogu apmācība tiek organizēta sadarbībā ar novadu izglītības pārvaldēm.

Par pieteikšanos interesēties tuvākajā Dabas aizsardzības pārvaldes dabas centrā un novadu izglītības pārvaldē.

Mobilā klase

Mobilā dabas klase ir pilnībā aprīkots dabas izglītības autobusiņš, kas jebkurā vietā spēj nodrošināt ļoti plašu izzinošu aktivitāšu klāstu dažādām auditorijām par teju jebkādu dabas tēmu.

Aktivitātes veidotas kā darbnīcas un dabas izglītības spēles. To tematika iepazīstina ar piecām dažādām ekosistēmām – mežiem, saldūdeņiem, jūras piekrasti, zālājiem un purviem, šo ekosistēmu dažādo elementu savstarpējo saistību, potenciālajiem draudiem, apsaimniekošanas veidiem un nozīmi.

Mobilā dabas klase ir vērtīgs papildinājums dažādiem pašvaldību, iestāžu un organizāciju rīkotajiem publiskajiem pasākumiem. Tā ir klātesoša iniciatīvas "Daru labu dabai" talkās un Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas centru rīkotajos pasākumos visā Latvijā.

Pieteikšanās:

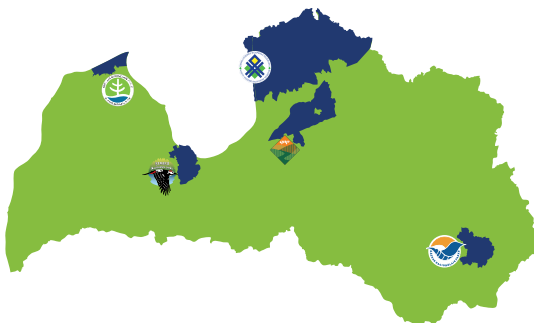
@ agnese.balandina@daba.gov.lv,

26424972

Jaunie reindžeri

Starptautiska kustība, kurā iesaistās īpaši aizsargājamās dabas teritorijās vai to tuvumā dzīvojoši jaunieši vecumā no 12 līdz 16 gadiem.

Jaunie reindžeri dodas dabas un kultūrvēstures izpētes pārgājienos, brīvprātīgi rūpējas par dabas vērtību saglabāšanu, piedalās dabas talkās, pēta dabas vērtības.

Vairāk informācijas var uzzināt www.tiekamiesdaba.lv

vai rakstot Latvijas jauno reindžeru programmas koordinatorei
Andai Andrušaitei, anda.andrusaite@daba.gov.lv

www.tiekamiesdaba.lv

Daru labu dabai

Kas un kur?

Labie darbi dabai talku veidā notiek īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās.

Kas var talkot?

- Uzņēmumu un iestāžu darbinieki
- Skolēni un student, interešu pulciņu dalībnieki
- Ģimenes u.c.

Kad?

Visu gadu.

Kā?

Darbu plānošanu, ierādīšanu un vadīšanu nodrošina pieredzējuši dabas aizsardzības jomas darbinieki, kas brīvprātīgajiem talkotājiem stāsta par veikto darbu nozīmi dabas daudzveidības saglabāšanā.

Ko var darīt?

- Atēnot dižkokus
- Apkarot invazīvās sugas
- Ļaut un novākt niedres, ţļaut zāli un novākt sienu
- Atbrīvot ūdensteces, veidojot straujtecis

Piesakies www.tiekamiesdaba.lv

Dabā ejot. Ko atnesi, to aiznes!

Metodiskais materiāls "Dabā ejot. Ko atnesi, to aiznes!" palīdz izglītēt skolēnus par dabai draudzīgas uzvedības principiem un atkritumu negatīvo ietekmi uz dabas daudzveidību.

Atkarībā no skolēnu vecuma, nodarbību norise un aktivitātes ir atšķirīgas, tomēr rīcība, uz kuru mudina metodiskais materiāls, ir viena – rūpes par tīru vidi, lai dabā iešana ikvienam sagādātu prieku.

Ar dažādu praktisku metožu palīdzību skolēniem būs iespēja, izprast rīcības, kas negatīvi ietekmē vidi ap mums, apdraudot gan savvaļas iemītniekus, gan arī pašu veselību.

- Metodikā ir realizēta kompetencēs balstīta izglītības pieeja – apvienoti vairāki mācību priekšmeti un pētniecība, kas vērsta uz skolēnu aktīvu iesaistīšanos un sadarbību.
- Metodiskais materiāls katrai vecuma grupai sadalīts divās daļās: teorētiskā daļa iekšstelpās ar uzdevumiem, aprēķiniem un diskusijām, savukārt otrā daļa paredzēta ārā – pārgājiens.
- Šo metodisko materiālu ļoti labi var izmantot pavasarī un rudenī, apvienojot mācības ar dabā iešanu.

Metodika pieejama:
www.daba.gov.lv/lv/metodiskie-materiali/#daba-ejot-ko-atnesi-aiznes

Dabas aizsardzības
pārvalde

 Baznīcas iela 7, Sigulda, LV 2150

 +371 67 509 545

 www.daba.gov.lv

 dabasparvalde

 dabaDAP

 pasts@daba.gov.lv

© DAP 2024